

ELENA PONIATOWSKA

Leonora

Vertaald uit het Spaans door
Dorotea ter Horst

Leesfragment van Orlando uitgevers

HOOFDSTUK I

Crookhey Hall

Er staan grote borden met *porridge* op de tafel in de eetkamer en de vier kinderen, Patrick, de oudste, Gerard en Arthur zitten te ontbijten; Leonora vindt het niet lekker, maar het kindermisje, Mary Kavanaugh, zegt dat midden in het bord havermost Windermere ligt, het mooiste en grootste meer van heel Engeland. Dan begint het kind vanaf de rand hapjes havermost te eten. Ze hoort het zachte geklots van het water en ziet hoe er golfjes op het oppervlak verschijnen, want ze is bij het Windermere aangekomen.

Van de groene ogen van haar drie broers vindt ze die van Gerard het mooiste, omdat die glinsteren van pret.

Het is donker in de eetkamer, net als in de rest van Crookhey Hall. Leonora weet al van kindsbeen af wat roet is. Misschien is de aarde wel een reusachtige schoorsteen. De rook van de textiel fabrieken in Lancashire houdt haar dag en nacht gezelschap en haar vader is de koning van het zwart, de zwartste van iedereen, en hij is een goed zakenman. Ook de mensen op straat lijken wel zwart. Haar grootvader heeft de machine uitgevonden waarmee Viyella wordt gemaakt, een mengsel van katoen en wol, en Carrington Cottons is erg belangrijk in de streek en kleurt de lucht asgrauw. Als haar vader, Harold Wilde Carrington, het bedrijf aan de firma Courtaulds verkoopt, wordt hij de belangrijkste aandeelhouder van de ICI, de Imperial Chemical Industries.

Om van de ene naar de andere kant van Crookhey Hall te komen moet je een heel eind lopen. In dit gotische landhuis wonen de Carringtons: Harold de vader, Maurie de moeder, Gerard, de broer die vlak na Leonora komt en haar speelkameraadje is, want Patrick is te groot en Arthur is te klein. Twee jonge scotchterriërs, Rab en Toby, wonen er ook. Leonora hurkt vlak voor Rab neer, kijkt hem aan en duwt zachtjes haar neus tegen zijn snoet.

‘Loop je op vier poten?’ vraagt haar moeder.

Leonora blaast Rab in zijn gezicht en hij bijt haar.

‘Waarom doe je dat? Straks hou je er nog een litteken aan over,’ zegt haar moeder geschrokken.

Wanneer een volwassene aan een kind vraagt waarom het dit of dat doet, komt dat omdat hij niets weet van die geheimzinnige band die tussen een kind en een dier bestaat.

‘Bedoel je dat ik geen dier ben?’ vraagt Leonora ontzet aan haar moeder.

‘Ja, je bent een menselijk dier.’

‘Ik ben een paard, mama, dat weet ik. Ik ben vanbinnen een paard.’

‘Je bent een veulen, dat is duidelijk. Je hebt net zoveel energie en je bent net zo onstuimig, je rent op de hindernissen af en springt eroverheen, maar ik zie een meisje voor me staan met witte kleren en een hangertje om haar hals.’

‘Je vergist je, mama. Ik ben een paard verkleed als meisje.’

Tataar is een houten paardje waarop ze al van kleins af een paar keer per dag gaat rijden. ‘In galop, in galop, Tataar.’ Haar donkere ogen schitteren, haar gezichtje verstart, haar haren zijn de manen van een ros en de teugels wapperen om zijn hals die zich strekt.

‘Kom er nu maar af, Prim,’ zegt Nanny. ‘Nu is het wel genoeg. Als je er niet afkomt, doet je vader straks nog het bit in je mond om je te laten stoppen.’

De kinderen van Harold Carrington zijn bang voor hun vader. Ze wonen apart, hun rijk is de *nursery*, en ze groeten hun ouders één keer per dag. Soms worden ze door de volwassenen ontboden op de thee in de salon of in de bibliotheek. Ze mogen alleen iets zeggen als hun wat wordt gevraagd: ‘Met citroen of met melk?’ vraagt hun moeder die in haar rechterhand de Sheffield-theepot hoog in de lucht houdt. Zij heeft de merkwaardige gewoonte om te zeggen: ‘Er heeft hier iemand op haar jurkje geknoeid... Er zit hier iemand zijn thee op te slurpen... Er heeft hier iemand zwarte inkt onder zijn nagels zitten, dat zie ik heus wel... Er wijst hier iemand met zijn vinger... Er tikt hier iemand met zijn lepeltje tegen zijn kopje... Er zit hier iemand niet rechtop...’ en onmiddellijk gaan alle vier de kinderen netjes rechtop zitten. Leonora ziet de bedienden langskomen als een luchtstroom. Ze zeggen niets tegen haar, of slechts een enkel woordje. Ze richten het woord slechts tot de Franse gouvernante, mademoiselle Varenne, het kindermeisje en de leraar van haar broertjes, van wie zij ook godsdienstonderwijs krijgt.

De volwassenen vragen wel: ‘Hoe gaat het met je schoolwerk? Kun je me wat voorlezen?’ De goede manieren pakken zich samen voor de muren, de grote spiegels, de bankjes, de kopjes hete thee die je recht naar je

mond moet brengen en de schilderijen van alle voorouders die nooit ook maar één knipoogje van solidariteit geven. Hier is alles breekbaar. Je moet heel goed oppassen waar je je voeten neerzet en voortdurend op je hoede zijn.

‘Leonora, vertel me eens over je vorderingen op school.’ Harold Carington kijkt haar liefdevol aan. Hij geniet van haar intelligentie. Leonora plaatst vraagtekens bij de opmerkingen van volwassenen en dat wekt zijn bewondering. Hij kijkt haar na door de gangen van Crookhey Hall: hij mag haar graag. Wat haar betreft zal hij zich geen moeite en geen cent besparen.

Als de kralen van een rozenkrans worden allerlei lessen eindeloos aaneengeregen. Twee keer per week martelt Mr. Richardson, een dik mannetje, Leonora met pianoles. De lange vingers van het meisje halen een hele octaaf en daarom zegt de leraar tegen Maurie dat hij zeker weet dat haar dochter een goede pianiste kan worden. Telkens als Richardson zijn gezicht over de toetsen buigt, valt zijn brilletje af. Dan verstopt Leonora het, totdat hij vraagt of zij het alsjeblieft terug wil geven. Daarnaast zijn er de scherm- en balletlessen. Die lijken wel wat op elkaar: je moet naar achter en naar voren springen en doel treffen. Ze zou veel liever met haar broertjes door de tuin rennen dan naai- en borduurlessen te volgen. Uit boosheid dat ze niet naar buiten mag, prikt ze zich in haar vingers.

De hele rechtervleugel van het huis is voor de kinderen. Harold en Maurie laten de zorg voor hen over aan de gouvernante en het kindermisje. Mademoiselle Varenne eet mee aan tafel met de ouders, terwijl het Ierse kindermisje dag en nacht bij hen is. Daarom houden ze veel van haar. Mademoiselle Varenne zouden de kinderen maar wat graag met haar hele hebben en houden én de *Marseillaise* naar Frankrijk sturen. Ze weten dat zij op een dag zal vertrekken. Maar Mary Kavanaugh niet. Hoewel Mary klein en mager is, kun je heerlijk op haar schoot zitten of tegen haar schouder liggen. Ze vertelt hun spannende verhaaltjes over piepkleine wezentjes: de *sidhes*.

‘Waarom kan ik ze niet zien, Nanny?’

‘Omdat ze onder de grond wonen.’

‘Zijn het kabouters?’

‘Het zijn geesten die een gestalte aannemen en dan naar boven komen.’

‘Maar waarom wonen ze onder de grond?’

‘Omdat de Kelten onder leiding van Miles Hispaniae uit Spanje kwamen en Ierland hebben veroverd. Toen kropen de *sidhes* diep in de aarde om zich aan de toverkunst te wijden.’

‘Ook al zijn de sidhes zo klein, ik zou ze toch best kunnen zien, Nanny. Ik zie toch alles.’

‘Niemand heeft ooit het allerkleinste gezien, Leonora, zelfs de microscoop van een wetenschapper niet: “*Big fleas have little fleas / upon their backs, to bite them. / Little fleas have lesser fleas / so on ad infinitum.*”

De sidhes springen op de tafel waaraan Leonora haar schoolwerk zit te maken, ze duiken in het water als ze in bad zit, en in haar bed als ze gaat slapen. Leonora zegt zachtjes: ‘Kom, ga mee, we gaan samen naar de tuin. Mademoiselle Varenne is stomvervelend, jullie moeten me helpen, ik wil dat ze ophoepelt. We hebben schoon genoeg van die voltooide deelwoorden en aanvoegende wijzen van haar.’ Zo zijn de Fransen.

‘*Elle nous casse les pieds,*’ zegt Leonora. ‘*She’s breaking our feet,*’ vertaalt ze voor haar moeder. “*Que tu voulusses, que nous fimes, que vous fites*” zijn werkwoordsvormen die de Fransen zelf niet meer gebruiken. Zelfs Lodewijk XIV deed dat al niet meer.’

De sidhes zijn zelfs betere vriendjes dan Gerard: ze hebben allebei Jonathan Swift verslonden, maar Gerard wil geen lilliputtertje meer spelen en niet meer bij keizer Blefuscu op bezoek. De kleine mensjes die uit de grond komen, geven Leonora raad, Gerard niet meer. Die kan zich niet meer herkennen in Alice van Lewis Carroll of in Beatrix Potter die altijd rondloopt met haar konijn Peter Rabbit onder haar arm. Dat is voor meisjes. De sidhes zijn veel wijzer dan wat ook op de hele wereld, wijzer dan de grote vis in de vijver, en dat wil wat zeggen, want die vis weet alles. Het meisje blijft aan de waterkant staan. De vis zegt dat alles goed komt en Leonora wordt verlicht door de zilveren weerschijn van zijn rug. Met de hulp van Nanny natuurlijk.

‘Mag ik wat vragen? Nog nooit heeft iemand me hierop antwoord kunnen geven.’

‘Toe maar.’

‘Wanneer gaat mijn vader dood?’

‘Dat weet ik niet.’

‘Nanny, waarom moeten we ’s nachts slapen?’

‘Omdat het dan te donker is om iets te doen.’

‘Uilen kunnen dan wel iets doen, en vleermuizen ook. Ik wil ook hangend aan mijn benen slapen, net als een vleermuis.’

‘Ja, dat is een goede houding, dan stroomt het bloed goed naar je hoofd,’ geeft Nanny toe.

’s Nachts maakt Leonora haar wakker: ‘Ik zie een jongetje op een tak van de es zitten. Hij heeft geen kleren aan en hij roept me.’

Nanny staat op en kijkt uit het raam: ‘Ik zie niemand.’

‘Ik moet naar hem toe. Anders bevriest hij nog onder die witte zon.’

‘Een es is de grootste en mooiste boom van de hele wereld. Zijn wortels groeien tot in de zee, en met zijn takken houdt hij de hemel omhoog. En net als in de eiken en de haagdoorns wonen er feeën in. De es zou niemand toelaten zonder hun toestemming,’ zegt Nanny en ze gaat op de rand van het bed zitten terwijl het meisje weer inslaapt.

Hetzelfde gebeurt als ze in de buurt van Crookhey Hall een wandeling maken: ‘Ik zag een kindje dat zijn handje uitstak. Een heel klein handje. En toen ik het wou pakken gaf het een gil en verdween.’

‘Ik zie niets, Prim.’

‘Je moet geen Prim tegen me zeggen.’

‘Maar je bent heel eigenzinnig en groot. Kijk eens hoe lang je je nek kunt uitsteken.’

‘Ik haat het als je Prim tegen me zegt. Kijk, daar heb je ’m weer. Hij heeft zich achter een boom verstopt.’

Nanny zoekt en glimlacht. ‘Volgens mij trek jij de sidhes aan.’

‘Ja, ik wou dat ze met me speelden, mijn hele leven lang.’

‘Als je leest, Prim, ben je nooit alleen. Dan zijn de sidhes altijd bij je.’

In de nursery maakt het meisje tekeningen op de muur. Ze krijgt geen standje van haar moeder, want zijzelf beschildert ook deksels van dozen die op liefdadigheidsfeesten worden verkocht. Maurie tekent bloemen die ze dan inkleurt, Leonora paarden. Op de witte muren tekent ze de ene pony na de andere. Maurie bewondert de vaardigheid van haar dochter: ‘Heel knap gedaan.’

Als Nanny haar vraagt van welk speeltje ze het meeste houdt antwoordt Leonora: ‘Tataar is de liefste. Maar mijn vader kan hem niet uitstaan.’

Als ze op haar kop krijgt, gaat ze op het paard zitten. Als Gerard niet met haar de tuin in wil, klimt ze op Tataar tot iemand de nursery binnenkomt. Als ze geen toetje mag, maakt Tataars draf ruimschoots de smaak van elke chocoladetaart goed.

De geur van gerechten trekt haar aan, misschien omdat ze niet in de keuken mag komen. Daarbinnen borrelen de geheimen van de *steak and kidney pies*, *roast beef* en *haddock*. De kokkin, oud en gelig, zit in elkaar gedoken naast de kachel te wachten tot de bouillon kookt. Haar dochter, die fungeert als kokshulpje, zegt dat ze in godsnaam maar naar bed moet gaan als ze zich niet goed voelt. Zij kan haar uitstekend vervangen.

‘Je loopt de hele dag te klagen, mama.’

‘Stommeling!’ schreeuwt de kokkin. ‘Ik verrek van de pijn, maar ik wil geen medelijden!’

‘Waarom knoop je je niet op? Er zijn veel bomen buiten en touw is goedkoop.’

‘Ik had je moeten verdrinken bij je geboorte,’ antwoordt de gerimpelde oude vrouw woedend.

Kunnen mensen zo met elkaar omgaan? Leonora komt in een andere wereld dan die van de nursery. De paardenwereld is ook heel anders. Daar kan ze binnenkomen zonder dat iemand haar verbiedt haar armen om het paardje heen te slaan en op zijn blote rug te klimmen. Hij spitst zijn oren en briest bij wijze van welkom. In de keuken hangt een geur van lam. De soep die staat te koken heeft veel weg van een stal, van een hooiberg, van mest, avontuur, wapperende manen waaraan je je vast moet houden om niet te vallen, en van ontdekkingstochten, want in de laden zitten niet alleen messen, maar ook geuren die vast en zeker uit Mesopotamië komen.

HOOFDSTUK 2

De kleine amazone

De verhalen die Mary Kavanaugh en haar grootmoeder van moederskant, Mary Monica, haar in Westmeath vertellen, beleeft Leonora in de nursery opnieuw.

‘Ierland is het smaragdgroene vierkant in de grote deken die de aarde bedekt,’ zegt Nanny.

‘En wie dekt de aarde toe als ze gaat slapen?’

‘De zon. De zon dekt de armen toe. In Ierland doet de mist dat ook.’

Elke dag lopen de Carringtons over de paden van Westmeath. Uit de mist doemen gestalten op: vogels, schapen, een vos, en vooral paarden, waarvan Leonora zoveel houdt, en herders die hun kuddes bij elkaar houden. Zelfs als het regent, gaan de vier kinderen uit wandelen. ‘Het is doopwater,’ zegt Nanny, en ze doen hun paraplu’s dicht, want als het water goed is voor de slaplantjes en de groenten, worden de kinderen er fruitig van. Het gras gaat plat tegen de grond liggen, het is het laken van de aarde. Leonora vindt het leuk om te zien hoe het gras door de wind zachtjes wordt omgebogen en naar beneden wordt geblazen tot het met zijn wang op het kussen ligt. Wat een zachte, gehoorzame aarde! De bomen buigen mee met de wind en hun takken schuiven over de heuvels. Tegen theetijd komen ze weer terug, met rode, glimmende gezichten, en kleine waterdruppeltjes in hun haar. ‘Je lijkt echt wel een merrie,’ zegt haar grootmoeder. En ze stampt zo hard met haar voeten, dat haar oma vraagt of ze hoeven heeft in plaats van schoenen. ‘Hoeveel veulens heb je wel niet in je benen zitten?’ De mooiste wandeling maken ze in Belvedere, met zijn park en zijn tuinen, die als een koninklijk tapijt naar beneden lopen tot aan het meer. Grootmoeder is de eerste die haar hoofd opheft: ‘Wat ga je ons vanavond vertellen?’

Ze is dol op verhalen die over de liefde gaan: het verhaal van de drie gouden appels, waarvan de hemelse muziek zingt in de wind. Of dat van Caer, de jonge vrouw die Aengus Mac Óg aan de oever van het meer zag staan toen zij in een zwaan veranderde.

Ze vertelt ook dat Noach de hyena de toegang tot de Ark verbood, omdat hij kadavers opat en met zijn gehuil de menselijke lach nabootste. Maar na de zondvloed werd uit een kruising tussen een wolf en een panter weer een hyena geboren. Leonora is geobsedeerd door de hyena. In sommige middeleeuwse verhalen heeft de hyena twee stenen in zijn ogen, en als iemand het beest doodt, de stenen uit zijn ogen haalt en die onder zijn eigen tong legt, kan hij de toekomst voorspellen.

‘Jij bent een Kelt. Je bent een heethoofd. Net zo eigenwijs als ik. Misschien gedijt het Saksische ook wel in jou en word je ook nog berekenend,’ zegt haar grootmoeder, Mary Monica Moorhead.

Pat nodigt twee vriendjes uit die net zo wild zijn als hij: kinderen van de herder, Mister Prince. Ze binden Leonora aan een boom vast, gebruiken haar als doelwit en schieten op haar met pijlen, zoals Sint-Sebastiaan.

Haar vader gaat naar de club, met andere heren die roken en spreken over welke nieuwe leden gekozen kunnen worden. Hij neemt daar het enige glas whisky van de dag voordat hij thuis gaat eten. Haar moeder ontvangt bezoek en legt bezoekjes af. Ze gaat ineens weg en zegt: ‘Jullie moeten je netjes gedragen. Ik ga naar een liefdadigheidsverkoop. Als ik op tijd terug ben, kom ik jullie goedenacht wensen.’

Het meisje gaat zonder kloppen de bibliotheek van haar vader binnen. Eigenlijk durft niemand de deur te openen van die kamer met zijn hoge, smalle ramen tot aan het plafond, met zijn ebbenhouten meubels en Perzische tapijten waarin je voetstappen verstommen.

‘Iedereen haat mij omdat ik een meisje ben. Als ik les heb, zijn mijn broers aan het spelen.’

‘Jij speelt toch geen jongensspelletjes?’ antwoordt Harold Carrington.

‘Mijn broers en hun afschuwelijke vriendjes zeggen dat meisjes niet hetzelfde kunnen als zij. Maar dat is niet waar. Want ik kan ook alles wat zij doen. Ik kan net zo hard slaan als Gerard en ik kan veel beter paarden, draken, krokodillen en vleermuizen tekenen dan Pat.’

‘Wie zijn die vriendjes?’

‘De kinderen van herder Prince. Ze vertellen de lelijkste moppen die ik ooit heb gehoord.’

‘Als je wilt, mag je met mij mee *curling* spelen,’ zegt Harold vol bewondering voor het karakter van zijn dochter.

‘Ik hou niet van die platte stenen en de stokken van dat spel. Ik wil dat je naar me luistert. Ik heb drie broers die doen wat ze willen omdat ze jongens zijn. Als ik groot ben, laat ik me kaalscheren en smeer ik jouw haarolie op mijn gezicht zodat ik een baard krijg. Pat heeft een snor en op

school in Stoneyhurst wordt hij “Snorremans” genoemd. Toen ik hem een keer zo noemde gaf hij mij een klap.’

‘Dat zal ik hem betaald zetten.’

‘Laat me uitpraten, papa. Ik ben de enige die urenlang piano moet spelen, die zich de hele dag door moet wassen, zich om de haverklap moet verkleeden en op alles dankjewel moet zeggen.’

‘Leonora, de opvoeding van vrouwen is anders dan die van mannen. Jullie worden opgevoed om gediensstig te zijn.’

‘Maar dat wil ik helemaal niet! Ik wil geen thee opdienen! Ik wil een paard worden! Dat is het enige wat ik wil.’

‘Dat is onmogelijk... En je kunt ook geen merrie worden. Je kunt alleen maar jezelf worden.’

‘Mama zei dat ik een heethoofd ben en dat ik nog voor mijn twintigste een heks word.’

‘Daar vergist je moeder zich in. Je hebt een sterk karakter. Daarin lijk je op mij.’

‘Papa, het kan me niets schelen als ik voor mijn twintigste allemaal rimpels krijg. Ik wil naar de vijver als ik daar zin in heb, praten met de grote vis en in bomen klimmen zoals de jongens.’

Vanuit zijn hoge stoel achter zijn bureau neemt Harold Carrington haar op. Dit is mijn dochter, denkt hij. Van top tot teen een Carrington.

Tijdens de koffie, na het eten, deelt mademoiselle Varenne mee dat de enige vrouwelijke Carrington drie keer zoveel energie heeft als haar broers en dat het moeilijk is haar in toom te houden. Dan slaat Harold Carrington zijn blik op van *The Times* en antwoordt dat zijn dochter die overvloed aan energie dan maar in paardrijden zal moeten stoppen.

Black Bess, haar Shetland-pony, wil nooit galopperen. Leonora schreeuwt: ‘*Gee up Bessie!*’ en plotseling zet Black Bess het op een galop, terwijl hij daarvoor niet eens de moeite nam om te draven. ’s Nachts droomt ze dat Black Bess de Grand National wint, ondanks het feit dat hij zo dik is. De gedachte dat haar lieve, dikke pony Flying Fox inhaalt is heerlijk, want Flying Fox van haar grootvader heeft nog nooit een wedstrijd verloren.

‘Papa, geef me alsjeblieft een ander paard. Ik ben er oud genoeg voor. Black Bess zal nooit galopperen zoals ik wil.’

Haar nieuwe merrie heet Winkie. Daar leert ze mee springen. Op een ochtend blijft het paard vlak vóór de hindernis stilstaan. Leonora valt eraf en de merrie loopt over haar heen.

‘Er is niets gebeurd, maar misschien is Winkie niet het juiste rijdier voor jou.’

‘Ik ben dol op Winkie, papa.’

De stalknecht vertelt Maurie niet dat haar dochter op elk willekeurig tijdstip de merrie uit de stal haalt en zonder zadel uit rijden gaat. In het begin hield ze zich aan de manen vast, maar nu niet meer. ‘We zijn één,’ zegt ze tegen haar moeder. Als ze ophoudt met galopperen, gaat ze met haar rug, haar hoofd en schouders op de achterkant van het paard liggen en kijkt naar de hemel. Haar moeder rijdt met een amazonezadel. Moeder en dochter maken samen een buitenrit en op dat moment houdt Leonora van haar moeder als een veulen van een merrie. ‘Doe je hakken naar beneden,’ zegt Maurie. ‘Je achterwerk mag niet uit het zadel komen.’ Moeder en dochter galopperen een rondje en zonder een woord te zeggen stuurt Leonora Winkie naar het meer en drijft het paard het water in. Haar moeder blijft stomverbaasd staan. Onder luid gespetter komen Leonora en de merrie druipend aan de andere kant weer uit het water.

‘Waarom deed je dat? Je bent drijfnaat.’

‘Winkie houdt van zwemmen. En ik vind het leuk te zien hoe zij met haar benen in het water beweegt.’

‘Dat paard is niet op hol geslagen, maar jij. Waarom doe je zulke dwaze dingen?’

‘Het is niet dwaas, het is een experiment. Heb jij nooit experimenten gedaan, mama?’

Van de vier kinderen is Leonora de rebel. Dat zit in haar aard, maar het komt ook doordat ze zich als ze paardrijdt zo vrij voelt als een vogel. Winkie is haar allerbeste maatje, haar merrie begrijpt haar het beste, ze is haar vertrouweling. Zodra ze begint te galopperen overkomt Leonora hetzelfde als met de porridge: ze komt in het midden terecht. Haar merrie heeft ook lange benen, net als zij, en haar vacht glanst net als Leonora’s haar. Ze verjaagt haar angst voor de volwassenen die zo ontzettend veeleisend zijn.

‘*I am a horse, I am a mare,*’ zegt ze tegen iedereen die het maar horen wil.

Gerard begrijpt haar.

‘Je bent een *nightmare*, een nachtmerrie. ’s Nachts hoor ik jouw hoeven op de vloer en ik heb gezien hoe je het raam uit galoppeerde. Gelukkig maar dat het niet echt zo is, want dan zou je voorgoed vertrekken.’

Leonora komt te laat aan tafel.

‘Sorry, ik werd opgehouden door een paard. Dat wilde me zijn schat laten zien.’

‘Paarden kunnen niet praten,’ zegt Harold Carrington.

‘Tegen Leonora wel,’ komt Gerard tussenbeide. ‘Ik heb zelf gezien dat

ze met hun snoet op haar schouder tikken en vragen hoe het met haar gaat.'

'Hou toch op met die onzin!' Met een klap legt Harold zijn vork neer.

Op de dagen dat er gejaagd wordt raken de *foxhounds* opgewonden. Ze blaffen, ze krabben met hun poten en met hun gouden ogen smeken ze om losgelaten te worden. Daarna komen ze helemaal nat terug, met hun tong uit hun bek, en dan laten ze op de vloer een spoor van witte speekselbelletjes achter. Het hele huis wordt erdoor opgevrolijkt totdat de hondenknecht ze weer opsluit. Zoals de paarden hun stalknecht hebben, hebben de jachthonden hun eigen verzorger en hij weet het antwoord op alle vragen van Leonora. Wat eten ze? Hoe hebben ze geslapen? Wanneer worden de puppy's geboren? Hoe komen ze van de vlooiën af? De honden verdringen zich om hun verzorger zoals de jagers om Carrington, die met een glas sherry of whisky in hun hand blaffend en lachend om hem heen staan te kwispelen.

Nog dagenlang blijft de stallucht in huis hangen en ruikt het er naar dierenvacht, aarde, zweet en bloed.

Harold jaagt op fazanten, honderden wilde eenden, kwartels, hazen en duizenden patrijzen, die vervolgens op uitvaartdiners als paté, pasteitje, mousse of stoofschotel worden opgediend. De kwartels bekrachtigen met hun dode oogjes de macht van de chemische industrie van de vader, die niet voor niets *Imperial* heet. Harold is als een vorst. Hij steekt zijn mes in het vlees. En hij geeft bevelen. 'Breng dat hier, ga naar boven, zet dit neer, doe dit, maak het open, maak het klaar.' Leonora vindt het afschuwelijk dat de jachtbuit op haar bordje eindigt. Op een nacht droomt ze dat er 's ochtends een konijn, onder het bloed, dood op haar buik ligt.

Maar Harold Carrington weet niet dat de vos achter zijn stoel in zijn vuistje lacht, dat de wolf zijn kop om de deur steekt en schele ogen opzet, dat het hert over de tafel loopt en de patrijzen hand in hand staan te dansen. Het zijn geen jachttrofeeën meer, en ook geen kadavers. Ze hebben het spel gewonnen en maken een lange neus naar de geweren en de foxhounds met hun tong uit hun bek.

'De honden zijn rashonden, en de kinderen zijn echte raskinderen,' zegt de gouvernante trots tegen Mary Kavanaugh, die haar maar half begrijpt.

'Ik zie dat de kinderen tegen alle beesten praten: honden, katten, eenden, ganzen die hun nek uitsteken en waggelend weglopen. Ze zouden hun tijd beter aan Latijn en Grieks kunnen besteden. Minder verbeeldingskracht en meer kennis, dat vraag ik van ze! Kennis staat gelijk aan

nauwgezetheid, en die kinderen lijken wel verslaafd aan papavers.’

‘Dat komt omdat de dieren tegen de kinderen praten, ook al hebben ze erge haast.’

‘Jij bent verantwoordelijk voor die gekkigheid, Nanny.’

‘Ik heb een niveau bereikt waar u niet aan kunt tippen, mademoiselle. Ik kan door het heelal reizen.’

‘Daar twijfel ik geen moment aan.’

‘Kijk, u bent Française en de Fransen zijn gefixeerd op materie.’

Een van de jezuïetenmeesters van Patrick, pater O’Connor, komt zondags in de kapel van Crookhey Hall de mis opdragen, die enkele buurtgenoten en genodigden bijwonen. Hoewel Harold protestant is en zijn werk zijn enige geloof, wil Maurie per se haar katholicisme uitdragen. Bovendien is de priester een intelligente man. Na de mis nodigen ze hem uit voor het avondeten en hij stelt voor: ‘Laten we naar de hemel kijken. Hier in het noorden kun je de kring van de Andromedanevel heel goed zien, en ook andere sterrenbeelden.’

Op Leonora’s gezicht weerkaatst het licht van de helderste ster: Orion. ‘Kijk, daar staat Venus.’ De planeten draaien boven de kinderhoofdjes rond. In het noorden van Engeland zijn in het hemelgewelf de cirkels van de Andromedanevel uitstekend te zien: ‘Ik heb die kring in mijn dromen gezien. Ik herken hem. Dit is niet de eerste keer,’ merkt Leonora op.

‘De lijn tussen werkelijkheid en fantasie is erg dun,’ antwoordt pater O’Connor.

‘Mijn familie zegt dat ik vanaf mijn tweede visioenen heb. En niemand gelooft me. Behalve Nanny en Gerard.’

‘En Pat?’

‘Pat is erg bezig, en als je op Stoneyhurst zit, wil dat nog niet zeggen dat je slim bent.’

‘Er zijn mensen die in hun dromen zien wat er later met ze gebeurt.’

‘Ik heb geen flauw idee wat er met mij zal gebeuren, maar ik weet wel zeker wat ik níét wil.’

‘En wat is dat, Prim?’

‘Je moet me geen Prim noemen, dat haat ik. Ik wil niet doen wat iedereen doet.’

‘Ja. Ik heb begrepen dat je problemen creëert.’

Pater O’Connor komt niet alleen voor de zondagse mis naar Crookhey Hall, hij is geïntrigeerd door de enige vrouwelijke telg van de vier Carringtons: ‘Als het volle maan is, slaap ik heel slecht.’

‘Waarom?’

‘Eigenlijk is ze een wolvin,’ komt Gerard tussenbeide. ‘Hebt u haar niet horen huilen naar de maan?’

‘Op een avond zag ik een vlek op het vloerkleed. Ik kon me niet herinneren dat ik daar iets had laten liggen en keek omhoog. Toen zag ik dat er een spiegelbeeld van de maan aan mijn voeten lag. Is het waar dat er op de maan veertienduizend vervloekingen verborgen zitten? Ik heb een keer gezien hoe de maan in het meer verdween. Is er water op de maan, pater O’Connor?’

‘Ja, er is water. Er is leven.’

‘Is er echt water?’

‘Ik geloof dat de wetenschappers dat nog niet hebben gevonden.’

Het meisje verwondert hem. Nieuwsgierigheid is voor hem de grootste deugd, aangezien elke vraag tot kennis leidt. Wie weet waarheen haar temperamentvolle aard haar zal voeren.

‘De maan is een woestijn met kraters,’ legt Pat uit.

Met het meisje Leonora is vaak geen land te bezeilen. Degenen die haar kennen, weten niet wat ze zich nu weer in haar hoofd haalt. Ze lacht weinig, daarom doet het pater O’Connor plezier als hij een glimlach op haar gezicht ziet of haar luidkeels hoort lachen. Als zij tegen hem zegt dat het menselijk ras niet superieur is aan de paarden, geeft hij haar gelijk.